

УДК 37.091.214:7.05+005.94]:377.36(477)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/65-2-50>

Оксана ПАСЬКО,
orcid.org/0000-0002-0729-5521
кандидат педагогічних наук, доцент,
декан факультету дизайну
Київського національного університету технологій та дизайну
(Київ, Україна) pasko.om@knuutd.edu.ua

Марія КРАВЧЕНКО,
orcid.org/0009-0002-4036-1743
викладач кафедри мультимедійного дизайну
Київського національного університету технологій та дизайну
(Київ, Україна) 997maria.k@gmail.com

ІНТЕГРАЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ У НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Стаття присвячена важливій темі – інтеграції менеджменту у навчальні програми для студентів дизайнерських спеціальностей в українських вищих навчальних закладах. Детально розглядаються сучасні тенденції та необхідність організаційного підходу до підготовки фахівців у сфері дизайну. Досліджено важливість ролі менеджменту в процесі навчання, адаптації навчальних програм до вимог сучасного ринку праці та розвитку креативних компетенцій студентів.

Стаття аналізує позитивні аспекти інтеграції менеджменту, такі як покращення ефективності навчального процесу, стимулювання творчого мислення студентів, збільшення їх конкурентоспроможності на ринку праці та розширення можливостей для розвитку кар'єри.

Стаття також розглядає виклики, пов'язані з інтеграцією менеджменту у навчальні програми дизайнерських спеціальностей. Серед них можуть бути недостатні ресурси, нестача кваліфікованих кадрів, потреба у модернізації змісту програм та організаційних структур навчальних закладів.

На основі проведених досліджень, стаття пропонує різні перспективи розвитку інтеграції менеджменту у навчальні програми, такі як впровадження інноваційних педагогічних підходів, співпраця з індустрією, створення міждисциплінарних програм та використання сучасних технологій у навчальному процесі.

Досліджено міжнародні практики університетів з впровадження менеджменту в освітні програми дизайнерів. Університети у всьому світі постійно шукають нові підходи та стратегії для покращення якості освіти, забезпечення конкурентоспроможності та привабливості для студентів та вчених з різних країн.

Узагальнюючи, стаття стверджує, що інтеграція менеджменту у навчальні програми дизайнерських спеціальностей є перспективним та необхідним кроком для розвитку високопрофесійних та креативних фахівців, які здатні ефективно працювати в сучасному глобальному середовищі. Для успішної реалізації інтеграції варто звернути увагу на подолання викликів та впровадження сучасних підходів у навчальних закладах України.

Ключові слова: інтеграція, дизайн, педагогічна освіта, дизайн-менеджмент, дизайн-освіта, програма.

Oksana PASKO,
orcid.org/0000-0002-0729-5521
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Dean of the Faculty of Design
Kyiv National University of Technology and Design
(Kyiv, Ukraine) pasko.om@knuutd.edu.ua

Mariia KRAVCHENKO,
orcid.org/0009-0002-4036-1743
Lecturer at the Department of Multimedia Design
Kyiv National University of Technology and Design
(Kyiv, Ukraine) 997maria.k@gmail.com

INTEGRATION OF MANAGEMENT INTO EDUCATIONAL PROGRAMS FOR DESIGN SPECIALTIES: CHALLENGES AND PERSPECTIVES IN UKRAINIAN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The article is dedicated to the important topic of integrating management into educational programs for students in design specialties at Ukrainian higher education institutions. It extensively examines current trends and the necessity of an organizational approach to prepare professionals in the field of design. The study explores the significance of management in the learning process, adapting educational programs to meet the demands of the modern job market, and fostering creative competencies among students.

The article analyzes the positive aspects of integrating management, such as enhancing the efficiency of the educational process, stimulating students' creative thinking, increasing their employability in the job market, and providing opportunities for career development.

Additionally, the article addresses challenges related to the integration of management into educational programs for design specialties. These challenges may include insufficient resources, a lack of qualified personnel, the need to modernize program content, and organizational structures in educational institutions.

Based on the conducted research, the article proposes various perspectives for the development of management integration into educational programs. These perspectives include implementing innovative pedagogical approaches, collaborating with the industry, creating interdisciplinary programs, and utilizing modern technologies in the educational process.

The article also investigates international practices of universities in incorporating management into the educational programs for designers. Universities worldwide constantly seek new approaches and strategies to improve the quality of education, enhance competitiveness, and attract students and scholars from different countries.

In conclusion, the article asserts that integrating management into educational programs for design specialties is a promising and necessary step towards developing highly skilled and creative professionals capable of effectively working in the contemporary global environment. To successfully implement integration, attention should be given to overcoming challenges and adopting modern approaches in Ukrainian educational institutions.

Key words: integration, design, pedagogical education, design management, design education, program.

Постановка проблеми. Інтеграція менеджменту у навчальні програми дизайнерських спеціальностей стає важливим питанням у сучасній освітній практиці. З розвитком технологій та збільшенням складності завдань у сфері дизайну, студенти потребують не тільки творчих здібностей, але й професійних умінь у сфері менеджменту, щоб ефективно впоратися із зростаючими вимогами ринку. Однак інтеграція різних дисциплін може стикатися зі значними викликами.

Основною проблемою є впровадження елементів менеджменту у навчальні плани дизайнерських спеціальностей без втрати якості основних дизайнерських знань та навичок. Традиційні підходи до навчання дизайну можуть недостатньо враховувати зростаючу потребу в засвоєнні управлінських принципів та практик, що може призвести до відставання студентів від сучасних вимог ринку праці.

З іншого боку, інтеграція менеджменту може забезпечити студентам цінні знання про організацію процесів, управління проектами, комунікацію з клієнтами та ефективне використання ресурсів. Але існує загроза, що переваги такої інтеграції можуть бути недооцінені або недостатньо розкриті у навчальних програмах, що може знизити зацікавленість студентів у засвоєнні менеджменту.

Також, варто розглядати питання залучення кваліфікованих викладачів, які здатні поєднати

знання дизайну із знаннями у сфері менеджменту, для забезпечення якісної та комплексної освіти студентів. Недостатня кількість таких фахівців може уповільнити процес інтеграції та знизити її ефективність.

Отже, вирішення цих проблем є ключовим аспектом для розвитку сучасної освіти у сфері дизайну та підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних впевнено конкурувати на змінному та вимогливому ринку дизайнерських послуг.

Аналіз досліджень. Багато досліджень зазначають зростаючу потребу в засвоєнні управлінських принципів та практик студентами дизайнерських спеціальностей. Розвиток технологій, зміни в поведінці споживачів та зростання конкуренції вимагають від дизайнерів не тільки творчості, а й умінь упорядковувати процеси та керувати проектами. Дослідження підкреслюють переваги і можливості, які виникають внаслідок інтеграції менеджменту. Здатність дизайнерів ефективно управляти проектами, спілкуватися з замовниками та ефективно використовувати ресурси може підвищити їх привабливість на ринку праці та вплинути на їх кар'єрний розвиток (Kathryn Best, 2006: 12–26).

Мета статті – проаналізувати потенційні переваги, виклики та можливі перспективи, що виникають при злитті дизайн-освіти та менеджменту.

Мета статті полягає в тому, щоб надати усім зацікавленим сторонам (студентам, викладачам, індустрії тощо) глибокий і всебічний аналіз інтеграції менеджменту у дизайн-освіту, що допоможе покращити якість підготовки майбутніх дизайнерів та забезпечити їх готовність до викликів сучасного ринку.

Виклад основного матеріалу. Основними особливостями дослідження є глибоке розуміння кінцевого споживача (емпатія), залучення до процесу пошуку інноваційних ідей на усіх рівнях організації, а також організований на постійній основі процес пошуку та впровадження покращень продукту (товарів, робіт, послуг).

Таким чином, дизайн-менеджмент – постійно організований процес створення або покращання продукту/послуги/бізнесу тощо, який передбачає глибоке вивчення та розуміння потреб та проблем споживача та інших зацікавлених осіб (виходячи з об'єкта дизайну). Впровадження дизайн-менеджменту дозволяє не тільки збільшити обсяги продажу продукту/послуги, а й забезпечити зростання прибутків, підвищити довіру клієнтів, сприяє зростанню вартості бренда та клієнтської привабливості (лояльності). Поєднання клієнтоорієнтованого підходу дизайн-мислення з методологією стратегічного управління та концепцією «відкритих інновацій» формує синергетичний ефект, що забезпечує не тільки задоволення споживачів (користувачів) продуктів та послуг, а й задоволення інтересів усіх груп стейкхолдерів та успіх дизайну в цілому.

Вивчення необхідності інтеграції менеджменту у навчальні програми дизайнерських спеціальностей на сучасному ринку праці є важливим аспектом дослідження, оскільки дизайнерська індустрія стикається зі змінами та викликами, що вимагають більш комплексного підходу до підготовки фахівців. Досліджено декілька ключових факторів, які обґрунтовують необхідність інтеграції менеджменту у навчальні програми дизайнерських спеціальностей на сучасному ринку праці.

Встановлено, що з розвитком технологій і глобалізації ринків, конкуренція серед дизайнерів стає все більш жорсткою. Для успіху на ринку, дизайнери повинні бути здатними керувати своїми проектами, ефективно взаємодіяти з клієнтами та впроваджувати управлінські методики для досягнення успіху.

Наразі споживачі стають більш вимогливими, шукаючи не тільки креативність, але й результативність та ефективність. Дизайнери повинні вміти пропонувати та адаптувати свої проекти до потреб клієнтів, що може вимагати управлінських знань.

Враховуючи вище сказане, дизайнери мають заслуховувати та розуміти потреби своїх клієнтів, спілкуватися з ними та ефективно виконувати їхні вимоги. Це вимагає навичок взаємодії та комунікації, які є частинами менеджменту.

Оскільки завдання у сфері дизайну стають все більш складними та масштабними, вони вимагають більш структурованого підходу до управління процесами та ресурсами.

Якщо дизайнер зможе вирішувати складні задачі і буде мати знання у сфері менеджменту, це відкриє для нього нові можливості щодо кар'єрного зростання та розвитку, наприклад, можливість керування командами або створення власного бізнесу. Більшість організацій та компаній на сучасному ринку праці цінують кваліфікованих фахівців, які поєднують креативність дизайну з управлінськими здібностями. Такий поєднаний підхід може забезпечити конкурентні переваги та позиціонування на ринку.

Тому вивчення необхідності інтеграції менеджменту у навчальні програми дизайнерських спеціальностей допоможе впровадити ефективні зміни в освітній процес та підготувати майбутніх дизайнерів до викликів та можливостей, що пропонує сучасний ринок праці.

Аналіз викликів та перешкод, які можуть виникнути при інтеграції менеджменту у навчання дизайнерів, є важливою частиною дослідження, оскільки успішна реалізація такої інтеграції може залежати від різних чинників.

Університети або факультети дизайну можуть мати вже встановлені традиційні підходи до навчання, що спрямовані переважно на розвиток креативних здібностей студентів. Інтеграція менеджменту може сприйматися як втручання у цей традиційний підхід, що може зустріти опір з боку викладачів та студентів. До того ж, дизайн та менеджмент – це дві різні галузі зі своїми власними особливостями та підходами. При інтеграції можуть виникнути виклики у вирішенні того, як краще поєднати ці дисципліни, щоб студенти отримали цінні та повноцінні знання з обох галузей. Додавання нових менеджмент-орієнтованих тем до навчальних планів може збільшити обсяг матеріалу, який студентам потрібно засвоїти. Інтеграція може стати більш ефективною, якщо вона вирішується з урахуванням обсягу навчального навантаження та оптимізації курсів.

Для здійснення успішної інтеграції, потрібні кваліфіковані викладачі, які можуть поєднувати знання дизайну зі знаннями менеджменту. Однак може виникнути проблема з недостатнім числом фахівців, які мають такий комплексний профіль.

Реалізація інтеграції може вимагати додаткових фінансових, людських та матеріальних ресурсів. Відповідне фінансування та підтримка є важливими для успішної реалізації цього процесу.

Інтеграція менеджменту може вимагати перегляду та значних змін у навчальних планах дизайнерських спеціальностей. Це може бути складним процесом, який потребує співпраці з усіма зацікавленими сторонами.

Для подолання цих викликів та перешкод, необхідно планувати та ретельно аналізувати процес інтеграції менеджменту у навчання дизайну. Важливо взяти до уваги думки студентів, фахівців і викладачів, щоб забезпечити максимальну ефективність інтеграції та забезпечити високу якість дизайнерської освіти, яка відповідає потребам сучасного ринку праці.

Українська освіта в сфері надання знань з дизайн менеджменту також зіткнулася з деякими проблемами, які можуть обмежувати якість навчання та підготовку студентів до викликів сучасного ринку праці.

По перше, у багатьох українських університетах можуть бути відсутні спеціалізовані програми або курси з дизайн менеджменту. Це обмежує доступ студентів до поглибленої підготовки з управління проектами, комунікаційних стратегій та бізнес-аспектів дизайну.

Головною проблемою є те, що навчальні матеріали та підручники з дизайн менеджменту можуть бути застарілими або не враховувати останні тенденції та практики в галузі дизайну. Це може призвести до невідповідності між теорією та практикою, що впливає на здатність студентів ефективно застосовувати свої знання в реальних проектах.

Практичне навчання та стажування є важливою частиною підготовки дизайн менеджерів. Однак, українська освіта може не надавати достатньо можливостей для практичного досвіду та розвитку професійних навичок у реальних проектах.

Для забезпечення якісної підготовки з дизайн менеджменту потрібне сучасне обладнання та програмне забезпечення. Відсутність необхідних ресурсів може обмежити можливості студентів для практичної реалізації своїх ідей та проектів.

Комунікаційні навички є важливими для дизайн-менеджерів, оскільки вони повинні ефективно взаємодіяти з командою, клієнтами та іншими зацікавленими сторонами. Однак, українська освіта може не надавати достатньої уваги розвитку цих навичок.

Важливо, щоб дизайн менеджмент був пов'язаний з потребами сучасного бізнес-середо-

вища. Відсутність взаємодії з бізнес-середовищем може обмежити можливості студентів для реалізації проектів у співпраці з реальними замовниками та компаніями.

Для подолання цих проблем, важливо розробити спеціалізовані програми з дизайн менеджменту базуючись на практиках міжнародних університетів. Інтеграція менеджменту в навчальні програми дизайнерських спеціальностей здійснюється в різних країнах.

Наприклад, Royal College of Art (Велика Британія): Royal College of Art (RCA) є одним із провідних університетів, який пропонує інтегровані програми з менеджменту та дизайну. Студенти, які здобувають магістерські ступені в дизайні, мають можливість брати участь у спільних модулях з управлінськими знаннями, які допомагають їм розвивати лідерські навички та розуміння бізнес-аспектів дизайну (Royal College of Art).

Stanford University (США): В Stanford University програма «Design Thinking and the Art of Innovation» об'єднує дизайн-підходи з елементами менеджменту та інновацій. Цей курс створений для студентів з різних спеціальностей, що дозволяє їм використовувати дизайн-методології для розв'язання реальних проблем та розробки нових продуктів (Stanford University).

Aalto University (Фінляндія): Aalto University пропонує багатофакультетські програми з дизайну, включаючи «Магістр дизайну» у поєднанні з різними спеціалізаціями в менеджменті. Студенти мають можливість вивчати менеджмент, маркетинг, фінанси та стратегію разом з дизайном, щоб розвивати більш комплексний підхід до проектів та бізнес-планування (Aalto University).

Keio University (Японія): Keio University має програму «Design and Management» для студентів дизайнерських спеціальностей. Ця програма поєднує креативність та інновації з менеджментом та підприємництвом. Студенти вивчають дизайн-методології та принципи управління проектами та командами, що допомагає їм створювати не тільки креативні, але й успішні бізнес-проекти (Keio University).

Ці приклади демонструють різноманітність підходів до інтеграції менеджменту в навчальні програми дизайнерських спеціальностей. Вони свідчать про те, що такий підхід може бути успішним і допомагати студентам отримати більш комплексні та цінні знання, необхідні для просування в кар'єрі дизайнера та взаємодії з сучасним ринком праці.

Висновки. Інтеграція менеджменту у навчальні програми дизайнерських спеціальностей

тей в закладах України може позитивно вплинути на якість дизайнерської освіти та підготовку студентів до ринку праці. Вона може створити більш комплексний та глибокий підхід до навчання, що враховує не тільки креативні здібності студентів, але й управлінські та бізнес-аспекти дизайну.

Інтеграція менеджменту додає нові аспекти у навчальні програми, такі як управління проектами, стратегічне планування, маркетинг та фінанси. Це допомагає студентам розширити свої знання та розуміння дизайн-індустрії в цілому.

Здобуття знань з менеджменту допоможе студентам розвивати лідерські навички, комунікаційні вміння та здатність ефективно працювати в команді. Це важливі якості для успішної кар'єри в сфері дизайну. Знання управлінських процесів та стратегій додають студентам перевагу на ринку праці. Вони стають більш конкурентоспромож-

ними та здатними працювати з різними індустріями та клієнтами.

Інтеграція менеджменту дозволяє студентам застосовувати дизайн-методології в бізнес-контексті. Вони зможуть розробляти інноваційні рішення та створювати цінні продукти, що задовольняють потреби ринку.

Інтеграція може підтримувати розвиток підприємництва серед студентів. Вони можуть навчитися створювати власний бізнес і успішно управляти ним, поєднуючи дизайн-знання з управлінськими навичками.

Отже, інтеграція менеджменту допоможе створити більш цілісний та практичний підхід до навчання дизайнерів, що дозволить їм бути готовими до викликів сучасного ринку праці та впевнено впроваджувати свої ідеї у реальні проекти та бізнес-середовище.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Kathryn Best "Design Management: Managing Design Strategy, Process, and Implementation" 2006. с. 12–26
2. Royal College of Art: Royal College of Art Launches New City Design MA Programme Aalto веб-сайт. URL: <https://www.rca.ac.uk/news-and-events/news/royal-college-art-launches-new-city-design-ma-programme/>
3. Stanford University: "Design Thinking and the Art of Innovation" веб-сайт. URL: <https://stacks.stanford.edu/file/druid:qn758pg5219/TR217.pdf>
4. Aalto University: "The Design Process Management course is truly multidisciplinary" веб-сайт. URL: <https://www.aalto.fi/en/news/the-design-process-management-course-is-truly-multidisciplinary>
5. Keio University: "Design and Management" веб-сайт. URL: <http://www.sdm.keio.ac.jp/en/>
6. What is Design Management? веб-сайт. URL: http://www.dmi.org/?What_is_Design_Manag
7. Ліголенко Л.О. Дизайн-менеджмент як методологія пошуку та впровадження інновацій. Академічний огляд Д. 2020. No 2 (53) с. 64–75
8. Design Delivers 2018: HOW DESIGN ACCELERATES YOUR BUSINESS. веб-сайт. URL: <https://ddc.dk/en/design-delivers-%202018-how-design-accelerates-your-business>
9. The-New-Design-Frontier-from-InVision веб-сайт. URL: <https://www.invisionapp.com/inside-design/the-new-design-frontier-explore-the-widest-reaching-report-on-how-design-affects-business/>

REFERENCES

1. Kathryn Best "Design Management: Managing Design Strategy, Process, and Implementation" 2006. p. 12–26.
2. Royal College of Art: Royal College of Art Launches New City Design MA Programme Aalto URL: <https://www.rca.ac.uk/news-and-events/news/royal-college-art-launches-new-city-design-ma-programme/>.
3. Stanford University: "Design Thinking and the Art of Innovation" URL: <https://stacks.stanford.edu/file/druid:qn758pg5219/TR217.pdf>.
4. Aalto University: «The Design Process Management course is truly multidisciplinary» URL: <https://www.aalto.fi/en/news/the-design-process-management-course-is-truly-multidisciplinary>.
5. Keio University: "Design and Management" URL: <http://www.sdm.keio.ac.jp/en/>.
6. What is Design Management? URL: http://www.dmi.org/?What_is_Design_Manag.
7. Liholenko L.O. Dyzain-menedzhment yak metodolohiia poshuku ta vprovadzhennia innovatsii. Akademichnyi ohliad D. 2020. No 2 (53) p. 64–75 [in Ukrainian].
8. Design Delivers 2018: HOW DESIGN ACCELERATES YOUR BUSINESS. URL: <https://ddc.dk/en/design-delivers-%202018-how-design-accelerates-your-business>.
9. The-New-Design-Frontier-from-InVision URL: <https://www.invisionapp.com/inside-design/the-new-design-frontier-explore-the-widest-reaching-report-on-how-design-affects-business/>